

Крахмальова Т. А.

аспірантка

*Київський національний університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

ФІЛОСОФСЬКІ ОСНОВИ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Питання співвідношення філософії і бізнесу є актуальним в умовах економіки, заснованої на потоці інновацій. Філософія бізнесу - це група питань, які пов'язані з суспільно-філософськими і соціально-культурологічними та етичними нормами, які є частинами інноваційного підприємництва.

Будь-яка підприємницька, бізнесова активність завжди була пов'язана з моральними та світоглядними орієнтирами, адже являє собою один з найактивніших видів соціальної дії та особистісної самореалізації. Водночас, сучасне підприємництво відрізняється від подібної діяльності минулих століть саме тим, що прагне не вступати у суперечності із загальноприйнятими морально-етичними настановами, а навпаки інноваційно їх використовувати або ж, навіть, визначати тенденції морального самовияву сучасної людини [1].

Філософія, світогляд та мораль сучасного підприємця водночас є складовими загальнокультурного простору сучасного економічно-соціального розвитку будь-якого суспільства [2].

Філософія бізнесу має спробувати знайти відповідь на питання з якої причини, для чого індивід є суб'єктом економічної роботи в цілому, а так само його інноваційної діяльності зокрема. Адже кожний індивід завжди мріяв про нове життя. Плекаючи надії на щастя, свободу і достаток, він завжди прагнув до нього. Саме прагнення людини на гідне буття було чинником появи нових ідей в усіх сферах життя людини. З того часу, як людина почала створювати і виробляти, все зроблене, здійснене нею завжди було новим, тобто інноваційним.

Основне завдання філософії бізнесу – це виявити особливості, головні принципи, організації і працездатності ділового світу. Іншими словами, філософія бізнесу - це зведення певних вимог, відповідно до яких підприємства, фірми або компанії виконують свою роботу спільно з іншими суб'єктами господарювання, щоб досягти поставлених завдань. Саме інноваційна діяльність суб'єктів господарювання є стимулом економічного зростання в сучасній економіці. Слід зазначити, що інноваційна діяльність та інновація як філософські категорії практично не досліджені. У філософському словнику Г.Шмідта [3] поняття інновація означає теж саме, що і нововведення в протилежність традиційному навчанню та використанню традиційних побутових предметів, здатність орієнтуватися навіть в нових ситуаціях.

У філософській інтерпретації інноваційна діяльність - це діяльність, в результаті якої народжується щось нове (новація), яке відзначається неповторністю та оригінальністю і якого до того не існувало в природі. Інновація – це результат незвичайного винахідництва, радикальної новизни [4].

В філософському значенні інновація - це спроможність вирватися за межі складного проблемного філософського мислення, здатність бачити нові проблеми і знаходити їх рішення.

Заохочення інновацій розглядається сьогодні як умова до виживання цілих співтовариств і всього людства, тому що тільки за їх допомоги можливо боротися з новими глобальними проблемами та катастрофами, запобігати появі нових [3].

У суспільстві, хай поки і повільно, але відбувається усвідомлення розуміння того, що економіка заснована на інноваціях і саме вони визначають рівень цивілізованості. Філософія інноваційної діяльності охоплює буквально всі сфери життя сучасної людини. Інновації поєднують у собі культуру, цивілізацію і саме суспільство.

Інноваційна культура людини – це область його духовного життя, що відображає його ціннісну орієнтацію, закріплену в мотивах, знаннях, уміннях, навичках, зразках і нормах поведінки і забезпечує сприйнятливість ним нових ідей, його готовність і здатність до підтримки та реалізації нововведень у всіх сферах життя [5].

Інноваційна діяльність – це духовно-діяльнісний феномен, що має творчу, інформаційно-енергетичну природу і втілює в собі потреби, волю, інтереси, норми, переконання, можливості, ресурси окремої особистості, творчого колективу, певного суспільства в цілому, що уможлиблює принципово нове вирішення певної проблеми й виступає визначальним чинником сталого соціального розвитку у глобальному просторі [6].

Таким чином, людина є творцем, джерелом інноваційної активності. Саме філософія допомагає людині знайти свої життєві орієнтири, з'ясувати зміст і значення життєвих пріоритетів та цінностей, осмислити життя в економічній сфері.

Управлінець, бізнесмен у своїх діях, як правило, спираються на певні філософські засади. При цьому іноді людина навіть не помічає цього. Як

свідчить практика управлінського процесу і підприємництва, успішною діяльністю суб'єкта економічної сфери є та діяльність, яка усвідомлена бізнесменом з філософських позицій. Філософія в її загальному плані вивчає відношення «людина - світ», тоді як предметом філософії бізнесу є вивчення методологічних та світоглядних засад організаційних процесів суспільства та творчих, філософських поглядів у вирішенні конкретних проблем управління виробничою і невиробничою сферами діяльності людини [7].

Підводячи підсумок можна зауважити, що потенціал філософії бізнесу значний. Філософія бізнесу є не тільки самосвідомістю культури підприємництва, а й важливим механізмом її розвитку. Завдання філософії бізнесу полягає в тому щоб дізнатися причини економічного образу дій індивіда, його здатності до нового мислення, до переосмислення існуючих теорій та сталих істин.

Література:

1. Концептуальні пріоритети формування сучасної людини економічної / Р. І. Олексенко, В. В. Молодиченко // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2017. - Вип. 70. - С. 164-175.
2. Олексенко Р. І. Управління кадровими ресурсами підприємств у сучасних умовах господарювання. - АгроСвіт. - 2010. - № 14. – С. 41.
3. Философский словарь / Под общ. ред. Г. Шишкоффа. – М.: Республика, 2005 –576 с.
4. Чумак О. В. Соціально-філософський аналіз поняття „інновація» та „інноваційна діяльність»/ О. В. Чумак // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: зб. наук. пр. – Запоріжжя, 2009. – Вип. 36. – С. 152-165.
5. Холодкова Л.А. Инновационная культура субъектов профессионального образования: концепция, условия формирования //

Інноваци. – 2005. - №7 – Режим доступу:
http://www.itportal.ru/doc_form.jsp?id=52001159540871501000001849095698.

6. Інноваційна діяльність як чинник розвитку суспільства в умовах глобалізації [Текст] : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.03 / Чумак Олена Василівна ; Запоріз. нац. ун-т. - Запоріжжя, 2015. – 16 с.

7. Орендарчук, Г. Філософія людини-бізнесмена / Галина

Орендарчук,Сергій Клеба // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : зб. наук праць студ. та викл. каф. філософії та політології ТНЕУ / відп. за вип. Т. В. Гончарук. - Тернопіль : ТНЕУ, 2012. – С. 71-78.